

Eindrapportage Contribute over de aangelegde wateropvanginstallaties voor de moestuin in Bolivia

De eerste wateropvang installaties zijn in 2019 aangelegd en de rest in 2020. In totaal zijn er bij 28 gezinnen wateropvang installaties geplaatst en één tank is ingezet voor druppelirrigatie bij de moestuin voor de eetzaal van de Padre Luis Diez del Pozo school. Ook is er een kleinere installatie van 600 liter geplaatst voor de moestuin van een kinderopvang centrum.

De Padre Luis Diez del Pozo school ondersteunen we met een watertank (1200 liter) voor druppelirrigatie van de schooltuin. Deze school heeft een grote wateropvang installatie voor het waterverbruik van de school.

Padre Luis Diez del Pozo is een school waar Alerta Verde een speciale band mee heeft. Na een aantal jaren schooltuinondersteuning helpt Alerta Verde nu sinds twee jaar het eetzaalproject van de school. Naast rechtstreekse financiële steun voor de eetzaal zorgen we met de schooltuin, naast het onderwijs dat we geven, ook voor groente. Alle klassen van de school eten 1 keer per week in de eetzaal van de school. Daar worden gezonde maaltijden voor de kinderen bereid. Een klein aantal kinderen van extreem arme gezinnen mag vaker mee eten. Het druppelirrigatie systeem zorgt voor een nog grotere oogst van de moestuin.

De geplande installaties voor 2020 bij de school en de 2 centra konden helaas vanwege de Covid pandemie en de daarmee samenhangende sluiting van de school en de centra niet doorgaan. Deze worden opgenomen in het nieuwe projectplan 2021-2023. We hopen dat de maatregelen in 2021 zullen versoepelen, zodat we dit ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren.

In 2019 en 2020 zijn bij 28 gezinnen wateropvanginstallaties geplaatst. Gelukkig hebben we dat wél voor elkaar gekregen. Tijdens de korte periodes dat er geen lockdown was, zijn we bij de gezinnen op bezoek gegaan om hen te helpen bij de installatie. De gezinnen

zorgen zelf voor de dakgoten, een vlak oppervlak

De waterharvesting installatie van doña Roxana Mendoza, die ze sinds februari 2018 met ondersteuning van Alerta Verde onderhoudt.

Voor de tank (vaak een cementen basis) en dragen een klein bedrag bij. De installatie doet Alerta Verde samen met de bewoners.

Roxana Mendoza vertelde ons dat ze dankzij de aangelegde installatie beduidend minder water van de waterwagen hoeft te kopen en dat dankzij de watertank de moestuin uitgebreid kon worden. Het water uit de tanks wordt gebruikt voor de tuin en indien nodig ook voor het huishouden.

We horen van gezinnen veel positieve verhalen over de moestuinen. Deze hebben echt ondersteund in de voeding tijdens de blokkades naar aanleiding van de politieke situatie in Bolivia eind 2019, en daarna ook tijdens de lockdowns in de corona periode gedurende 2020. Ook zijn veel mensen ervan overtuigd dat ze met zelfgekweekte kruidenplanten gezond zijn gebleven of zelfs snel weer genezen zijn.

We merken dat veel mensen uit de buurt geïnteresseerd zijn geraakt in de aanleg van een moestuin, nu ze gezien hebben dat de burens wél verse groente hadden terwijl ze hun huis niet uit mochten. Dat belooft wat voor de toekomst! We hopen ook hen de komende tijd te kunnen ondersteunen bij de aanleg van een moestuin en een wateropvanginstallatie.

Het water uit de wateropvanginstallaties wordt gebruikt voor de tuin en indien nodig ook voor het huishouden. De watervoorraad wordt zo nodig na het regenseizoen door tankauto's aangevuld. Het is een voordeel dat de tanks zoveel groter zijn dan de regentonnen die de mensen voorheen gebruikten. Dit betekent dat ze langer plezier hebben van het opgevangen regenwater en ook dat ze water van de tankwagen goedkoper kunnen inkopen omdat het een grotere hoeveelheid betreft.

Speciaal voor de stichting Contribute Foundation hebben we een [overzicht met de geïnstalleerde wateropvanginstallaties](#) bij de gezinnen gemaakt. Het is een fotoverslag geworden met details over de locatie en de grootte van de installaties.

Er is door Alerta Verde een [handleiding voor het aanleggen van wateropvang- en druppelirrigatie systemen in het Spaans](#) ontwikkeld. Voor deze handleiding is veel belangstelling en hij wordt veelvuldig in het groene netwerk van Bolivia gebruikt. De deelnemers aan het netwerk vindt u op pagina 2 van de handleiding.

De begroting is aangepast vanwege de sluiting van de scholen en de centra door de Covid pandemie, hierdoor konden de geplande installaties bij de school en centra in 2020 niet plaatsvinden. Hiermee werd de totale begroting 7.673 euro. De kosten zijn 7.953 en is de begroting met 280 euro overschreden.